

Szerb Köztársaság,
Oktatási, Tudományügyi és Technológiai Fejlesztési Minisztérium,
Belgrád

Újvidéki Egyetem BTK,
Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék,
Újvidék

KÖZTÁRSASÁGI ANYANYELVI VERSENY

2016/2017.

7. osztály

A tanuló kódja: _____

Pontszám: _____

UTASÍTÁS A TESZT MEGOLDÁSÁHOZ

Az anyanyelvi versenyre készült teszt összesen húsz feladatot tartalmaz, megoldásukra 120 perc áll rendelkezésedre. A feladatlagra írd fel a kódodat, majd figyelmesen olvasd végig a feladatokat! A feladatokat tetszés szerinti sorrendben oldhatod meg. Ne feledd, hogy a végleges válaszaidat golyóstollal kell beírnod, mivel a ceruzával írt megoldásokat a javító tanár nem értékelheti. De ügyelj arra is, hogy munkád áttekinthető, igényes külsejű legyen! Ha előbb befejezted a munkát, nézd át újra a megoldásokat, és csendben hagyd el a tantermet!

Sok sikert kívánunk!

Javította: _____

_____

Megjött a június, a Ménesi úton építeni kezdtek egy házat, hosszúak lettek a délutánok. Egy reggel Damjáni arra ébredt, hogy legnagyobb meglepetésére Maricával álmodott, az Elek fiúk húgával, akit jóformán alig ismert. A bátyjaival mostanában teniszezni járt ki a Feneketlen-tóhoz; apja őt is beíratta a klubba, de nehézkes és gyatra multság volt ez az egész, rendszerint várni kellett a pályára, elárvultan lézengtek a kis klubház körül, s Damjáni meg is szökött volna a sok idegen közül, ha nincsenek ott az Elek fiúk. Mind a kettő gimnazista volt már, de sohasem éreztették Damjánival a köztük levő korkülönbséget. Jó modorú gyerekek voltak; óriási karácsonyfájuk volt mindig, s mikor a szélein már meggritkult a finomabb fajtájú cukorka, alája másztak, s a nagyszerű fenyősátorba magukkal hívták Damjánit is, mint férfi a férfit, de elkergették húgukat, ha a kislány odaszerencsétlenkedett: „Menj a fenébe, Marica.” A fiúk szobája tele volt érdekes tárgyakkal, rejtelmes latin könyvekkel, fejes vonalzókkal, körzőkészlettel. Mindez titokban nagyon tetszett Damjáninak. A kislányt azonban valamennyien szelíd lenézéssel kezelték, ha egyáltalán észrevették; a fiú ennél fogva nem győzött álmélni rajta, hogy most róla álmodott.

(Ottlik Géza: *Továbbélők* – részlet)

1. **Alakítsd át alárendelő összetett mondattá az alábbi két tagmondatot! Húzd alá főmondatát, majd pedig írd mellé fajtáját!**

Megjött a június, a Ménesi úton építeni kezdtek egy házat.

---

2. **Húzd alá az alábbi mondatban az értelmező jelzót!**

Egy reggel Damjáni arra ébredt, hogy legnagyobb meglepetésére Maricával álmodott, az Elek fiúk húgával, akit jóformán alig ismert.

3. **Állapítsd meg, hogy milyen típusú állítmányt tartalmaz az alábbi mondat! Karikázd be a helyes válasz előtti betűjelet!**

Hosszúak lettek a délutánok.

- a) igei állítmányt
- b) névszói állítmányt
- c) igei-névszói állítmányt

4. Írd a vonalra a fenti szöveg **harmadik** mondatában található **társhatározót** és **állapothatározót!**

a) társhatározó: _____

b) állapothatározó: _____

5. **Húzd alá** az alábbi mondatban az **időhatározókat!**

Mind a kettő gimnazista volt már, de sohasem éreztették Damjánival a köztük levő különbséget.

6. **Elemezd** az alábbi mondatot **aláhúzással**, a mondatrészek jelölésével! **Készítsd el** a mondat **ágrajzát** is!

A Ménesi úton építeni kezdtek egy házat.

7. **Magyarázd meg**, mit jelenthet az alábbi szövegrész?

... mikor a fenyő szélein már megritkult a finomabb fajtájú cukorka, alája másztak a gyerekek.

_____
_____

8. Hogyan fejeznéd ki **más szóval** a szövegben szereplő **odaszerencsétlenkedett** szót? Válaszodat **írd** a vonalra!

_____

9. **Állapítsd meg**, hogy az alábbi idézet kiemelt szava milyen **mondatrész!** A választ **írd** a vonalra!

*A kislányt azonban valamennyien szelíd lenézéssel kezelték, ha egyáltalán észrevették; a fiú **ennélfogva** nem győzött álmélni rajta, hogy most róla álmodott.*

_____

10. **Keressd ki** a szövegből az **azonos szófajú** szavakból szerkesztett **öt összetett** szót! **Írd** őket a vonalra!

---

11. Az alábbi táblázatba a fenti **szöveg harmadik mondatából** válogattunk szavakat. **Töltsd ki** a táblázatot a megadott mondat alapján!

A bátyjaival mostanában teniszezni járt ki a Feneketlen-tóhoz; apja őt is beíratta a klubba, de nehézkes és gyatra multság volt ez az egész, rendszerint várni kellett a pályára, elárvultan lézengtek a kis klubház körül, s Damjáni meg is szökött volna a sok idegen közül, ha nincsenek ott az Elek fiúk.

	Mondatrészi szerep	Szófaj
bátyjaival		
teniszezni		
őt		
gyatra		
klubház körül		

12. **Húzd alá** az alábbi mondatban az **állandó határozót**!

Mind a kettő gimnazista volt már, de sohasem éreztették Damjánival a köztük levő korkülönbséget.

13. **Írd** a vonalra az alábbi szavak egy **megfelelőjét**!

a) perem _____

b) töredék _____

c) bicikli _____

d) lábadozik _____

14. **Keresd ki**, majd írd a vonalra a fenti szövegrészlet **tulajdonneveit** az alábbi felosztás szerint:

Személynevek: _____

Földrajzi nevek: _____

Megjegyzés: a többször előforduló tulajdonneveket csak egyszer tüntesd fel!

15. **Írd** a vonalra számmal a hiányzó **számjegyet!**

- a) Nem enged a ___-ból.
- b) ___-en vannak, mint a gonoszok.
- c) Egyik ___, másik egy híján ___ .
- d) ___ szónak is egy a vége.

16. **Írd** be a hiányzó **betűket!**

- a) Jóka___ Mór
- b) Néme___ István
- c) Madá___ Imre:
- d) Mánd___ Iván

17. **Írj** a vonalra a megadott jelentés szerint olyan **szólásokat**, amelyek tartalmazzák az **orr** főnevet!

- a) szomorkodik, csalódott: _____
- b) valakit tetszése szerint irányít: _____
- c) nem árulja el neki: _____
- d) be se néz hozzá: _____

18. **Illeszd** a megadott **ragot** a következő szavakhoz!

a) legkisebb+vel: _____

b) Anett+vel: _____

19. **Figyeld meg** az alábbi ábrán a szöveget! Illessz **írásjeleket** a táblán látható mondatba! A mondatot **írd** a vonalra!

---

20. **Egészítsd ki** a mássalhangzósort **magas hangrendű** magánhangzókkal, hogy értelmes felkiáltó mondatot kapj! **Írd** a mondatot a vonalra!

_ m_ g m_ r_ tt_ t_ sn_ k v_ g_ !

JAVÍTÁSI KULCS A 7. OSZTÁLYOS TESZTHEZ

(2017. évi köztársasági anyanyelvi verseny)

1. Pl. Amikor megjött a június, (akkor) a Ménesi úton építeni kezdtek egy házat. (időhatározói alárendelő összetett mondat) (Bármely helyes válasz elfogadható.)

Az összetett mondat leírása (0,5)+ a főmondat aláhúzása (0,25)+a minősítés (0,25) (1)

2. húgával (1)

3. c) (1)

4. a) bátyjaival, c) elárvultan (2x0,50=1)

5. *Mind a kettő gimnazista volt már, de sohasem éreztették Damjánival a köztük levő korkülönbséget.* (2x0,50=1)

6.

A Ménesi úton építeni kezdtek egy házat.

H. h.

(A) → Á

←

/ |

H.h. T.

|

T.

Elemzés (0,5) + ágrajz (0,5) (2x0,5=1)

7. pl. Elfogytak a függő cukorkák, így lett hely a fenyő alá bebújni. Vagy: a felkötözött cukorkák közül a bejebb találhatóakat keresték. Bármely helyes megoldás elfogadható. (1)
8. odajött, odamerészkedett stb. (1)
9. okhatározó (1)
10. klubház, korkülönbség, karácsonyfa, fenyősátor, körzőkészlet (5x0,20=1)

11.

(10x0,10=1)

Szóalakok	Mondatrészi szerep	Szófaj
bátyjaival	társhatározó	főnév
teniszezni	célhatározó	főnévi igenév
őt	tárgy	(személyes) névmás
gyatra	minőségjelző	melléknév
klubház körül	helyhatározó	névutós főnév

12. *Mind a kettő gimnazista volt már, de sohasem éreztették Damjánival a köztük levő
korkülönbséget.* (1)

13. a) szél, karima, b) rész, szakasz, darabka c) kerékpár, bringa, d) gyógyul, fölépül
(4x0,25=1)

14. Személynevek: Marica, Damjáni, Elek
Földrajzi nevek: Ménesi út, Feneketlen-tó (5x0,20=1)

15. a) 48, b) 7, c) 19, 20, d) 100 (5x0,20=1)

16. a) i, b) th, c) cz, d) y (4x0,25=1)

17. a) Lógatja az orrát.
b) Orránál fogva vezeti.
c) Nem köti az orrára.
d) Be sem dugja az orrát. (4x0,25=1)

18. a) legkisebbel, b) Anett-tel (2x0,50=1)

19. Pl. Életveszélyes! Idegeneknek bemenni tilos!
Vagy: Életveszélyes, idegeneknek bemenni tilos! (1)

20. E megmértetésnek vége! (1)